

X. SPRÁVA FMV
SAIO

Přísně tajné!

Křesťansko demokratická strana.

Ilegální KDS vznikla v roce 1948 po rozpuštění bývalého reakční lidové strany v řadách pravicově orientovaných vedoucích funkcionářů této strany.

Byla založena z těchto osob:

Vedení v Čechách:

JANDEČKA Vojtěch
CUHRA Jaroslav

Vedení na Moravě:

ŠTAMBACHER poslanci bý-
TOMÁŠEK valé lid. strany

Vedení na Moravě mělo spojení s lidoveckou emigrací v zahraničí, orientovanou na Mezinárodní křesťansko demokratické hnutí. Jejich cílem byl zvrát státního zřízení v ČSSR, provedení tzv. "svobodných voleb". K nejsilnější aktivizaci došlo v letech 1950 - 53. Období likvidace hlavních ilegálních skupin KDS v jednotlivých krajích bylo skončeno v roce 1954. Hlavní skupina byla v Praze a v jejím čele stál

JUDr VAŠKO Václav, býv. národohospodář LS,
SCHAFFER, býv. místopředseda ZNV v Praze.

Po zatčení vedoucích funkcionářů přechází v ilegální činnost KDS do ústavu HPT Ilava, Jáchymov a Leopoldov. Tam se stali hlavními organizátory:

JANDEČKA Vojtěch
CUHRA Jaroslav
PIŠTĚLÁK Jan
OBADÁLEK Václav
VYHLAS Václav

KOSTELKA Miroslav
TOMÁŠEK Josef
ŠTAMBACHER
PLESL
a další

Tím měl být zajištěn vliv KDS na Slovensku.

Centrem ilegálního hnutí před amnestií v roce 1960 se stal NPT Leopoldov, kde hlavní představitelé KDS měli oporu v představitelích církevní hierarchie;

ZELA Stanislav, býv. biskup

BRAIT Josef, Silvestr

MANDL Antonín

ŠILHAN František a další rím. kat. kněží.

Do řad KDS byli získáni i býv. nár. soc. a soc. dem., kteří přijali myšlenku uspořádání našich poměrů podle NSR. Podobně se orientovali i katolicky zaměřeni býv. agráři. V roce 1956 došlo ke koncentraci těchto směrů a byla snaha vytvořit mohutnou stranu agro - lido. Došlo k dohodě s představitelům agráři:

BERANEM a po jeho úmrtí

NEBESKÝM Josefem.

Podle CUHRY Jaroslava, bylo vytvořeno jednotné řídicí centrum ilegální práce v roce 1960 v Praze - Pod Petřínem, kde měl pracovat společník CUHRY, dříve propuštěný z trestu.

V předpokladu změny státního zřízení v ČSSR, zintenzivněla ilegální činnost KDS v roce 1960 - 1961 a CUHRA se nechal zvolit do funkce budoucího předsedy KDS. K činnosti KDS byly vydány stejné směrnice, které byly před amnestií v roce 1960 v NPT.

Směrnice KDS:

Stoupenec KDS se nesmí zapojovat do ilegální činnosti, musí se seznamovat s novými poměry, mluvit hodně s lidmi, oťukávat je a ve svém okolí si vytypovat 2 - 5 osob vhodných k získání do KDS. Neseznamovat však s ničím

nedělat si písemné poznámky. Ve vhodný okamžik tyto lidi použít do funkce. Činnost stoupců KDS musí být intenzivní, úplně odlišná od všech dosavadních akcí, aby byla těžko odhalitelná a postižitelná. Základní povinností každého člena musí být naprosto bezúhonný život a vzorné chování, aby měl respekt okolí. Musí se držet stranou. Členové KDS musí mezi sebou udržovat častý a vzájemný styk, informovat se vzájemně o situaci a prověřovat se navzájem. Vyhlédnuté osoby ve svém okolí musí každý člen KDS přesvědčit o nesprávnosti státního zřízení v ČSSR a o nutnosti jeho změny. O svých výsledcích nesmí zbytečně mluvit s podobně činnými stoupci KDS.

Pro případ zvratu zřízení v ČSSR ukládají směrnice členům a stoupcům KDS tyto příslušné úkoly:

- 1) obsadit nejdříve krajské a okresní sekretariáty KSČ
- 2) pokud to bude možné, navázat styk s VB a snažit se ji získat pro činnost KDS
- 3) nechat tisknout plakáty s provoláním k pracujícím. Toto provolání nechat číst na kazatelkách řím. kat. V provolání upozornit, že KDS je vedena lidmi, kteří nejsou kompromitováni spoluprací s komunisty.
- 4) vedoucí místa v průmyslu zatím nechat obsazena lidmi, kteří tam byli dosud. Vyměnit pouze hlavní vedoucí. Zajistit výplaty pro všechny pracující.
- 5) ostatní vedoucí místa se budou postupně vyměňovat až pro to KDS získá své lidi. Na ustavujícím sjezdu KDS, který by byl v co nejkratší době svolán do Prahy, by byly dány vedoucími orgány KDS další směrnice.

Realizací CUHRY Jaroslava, JANDEČKY Vojtěcha a jejich společníků v roce 1961, byla činnost zbývajících hlavních organizátorů a stoupců narušena. Přesto jsou získávány poznatky, že jednotlivé skupiny své činnosti nezanechaly.

Svědčí o tom celostátní akce "NORA", rozpracovávaná na KS MV Ostrava, kde hlavním organizátorem je;

TOMÁŠEK Josef

Z celostátního hlediska je jeho rozpracování ve spojitosti s rozpracováním:

Dr. PIŠTELÁKA Jana

KOUKALA Bohuslava

ŠTANBACHERA, býv. posl.

ROTREKLA Zdenka.

Uvedení jsou hlavními organizátory KDS v Jihomoravském kraji.

Všichni jmenovaní navazují na organizátory KDS v Praze a to:

VAŇKA Mojmíra

OBADÁLKA Václava

VYHLASE Václava

CUHRU Jaroslava

JANDEČKU Vojtěcha

do doby jejich zatčení v r. 1961

V akci "NORA" jak již bylo uvedeno, je rozpracován býv. poslanec LS TOMÁŠEK Josef, nar. 1907, tč. JZD Sněbáňov, okr. Šumperk. HUMPLÍK Josef, nar. 1926, zaměstnán v obchodním domě Průkopník v Opavě, bytem Krnov, okr. Bruntál, JUDr. KUČERA František, nar. 1923, tč. dělník OKD Orlová, bytem Petřvald u Karviné.

Všichni uvedení se na činnosti KDS dohodli v době výkonu trestu. HUMPLÍK uvádí v současné době, že hlavním organizátorem KDS je v současné době v rámci ČSSR TOMÁŠEK.

KS MV zjistila, že TOMÁŠEK Josef uskutečnil v Brně několik schůzek s Janem PIŠTELÁKEM, kde se po roce 1961 setkal i s JUDr. KUČEROU Františkem z Petřvaldu, kterého

nabádal k opatrnosti po zatčení CUHRY a JANDEČKA. Mimo toho v únoru 1962 poslal dopis /TOMÁŠEK/ Václavu OBADÁLKOVÍ, v němž jej žádá, aby v teorii vytvořené v NPT pokračoval a uvedl ji v život v praxi.

Agenturně bylo zjištěno, že TOMÁŠEK za doby jeho návštěv v Brně, navštívil KOUKALA Bohuslava a řím. kat. kněze ŠTARKA Jaroslava. Cesty měly také ten význam, že v Brně usiloval o sjednocení býv. funkcionářů LS ve spojitosti na nové budoucí politické straně. Uvedl, že propuštění biskupů dává znovu předpoklady, přerušenu činnost obnovit. Potvrdil také písemné spojení s VAŇKEM Mojžírem v Praze.

HUMPLÍK Josef má mít z doby jeho pobytu v NPT pokyn vytvořit podmínky k založení tzv. "Slezského národního svazu politických vězňů".

Další agenturou bylo zjištěno, že HUMPLÍK usiluje o ilegální schůzku s TOMÁŠKEM v chatě STAVÁŘE z Vávrovic s nímž počítá v činnosti KDS.

Ze styků JUDr. KUČERY Františka v roce 1960 byli zjištěni:

PIŠTĚLÁK Jan, Brno

KOŠTÁL

MAŠEK

SALŠA Vincenc, selesián

VIKTORIN

KUČERA Jaroslav - jeho bratr

a další.

V současné době KUČERA se orientuje na šíření náboženské ideologie a HUMPLÍK jej hodnotí jako nevhodného pro činnost v KDS.

JUDr. PIŠTĚLÁK Jan, nar. 1910, je býv. orelský funkcionář na Moravě, ve vedení byl považován za osobu, která převezme nějakou funkci vedoucí v KDS. Po amnestii se kolem něho soustřeďovali stoupenci KDS z Moravy. Po zatčení CUHRY a JANDEČKY se staví činnost KDS pasivně.

Společně se na náboženskou odvahu národa. Uváděl, že převrat by musel být hbitý, aby se docílilo něčeho solidního.

Je ve styku s

KOUKALEM Bohuslavem, nar. 1905, býv. člen ORLA
v Brně, bytem Brno - Žabovřesky,

ROTREKLEM

ŠTAMBACHEREM

STARKEM Jaroslavem, nar. 1918, řím. kat. kněz.

KOUKAL Bohuslav koncem roku 1963 uváděl, že propuštění biskupů bude mít dalekosáhlý politický význam a svědčí to o oslabení politiky čs. vlády a nátlaku Západu. To jsou podle něho ^{pří}znaky zvratu zřízení. Propuštění biskupů položí základ k organizované činnosti lidové strany a tím obnovení činnosti v rámci KDS. Známý KOUKALA STARK navázal písemné spojení s biskupem SKOUPÝM. Ten jej informoval o své současné situaci a o biskupovi ZELOVI. STARK počítá s tím, jak budou biskupové svobodní, má STARK a KOUKAL s nimi navázat bezprostřední spojení a vybudovat organizaci KDS a rozvinout politickou činnost. Má dojít k sjednocení dosud roztráštěné ilegální činnosti po linii církve i KDS.

KOUKAL mluví o tom, že se společníky:

STARKEM

bratry BEZDREVOVÝMI

ZOUHAREM /býv. kněz v Adamově/

SOUKUPEM /býv. kněz v Třebíči/ a svým bratrem

KOUKALEM

budou organizovány schůzky v kostelích a tím zaktivizují činnost KDS. S tímto cílem obnovil styk v listopadu 1963 s TOMÁŠKEM v Brně. KOUKAL také uvedl, že do vedení KDS po zvratu zřízení jsou určeni:

VANĚK Mojmír, býv. zaměst. pres. kanceláře

ZELA, býv. světící biskup olomoucký

TOMÁŠEK Josef, býv. lidovecký poslanec.

Na tuto činnost úzce navazuje ROTREKL Zdeněk, nar. 1920, rozpracováván KS MV Brno v akci "Místopředseda". Uvedený v době výkonu trestu se aktivně zapojil do činnosti KDS a podle agenturních zpráv má nyní zastávat funkci místopředsedy KDS.

Ve věznicí navázal styk s PIŠTĚLÁKEM, KOUKALEM a Janem VOMELOU z Brna, SVÁROVSKÝM Vlastimilem, bytem Žel. Brod, ŠTREM Miroslavem, tč. Česká Lípa. Uvedení byli ve výkonu trestu s KOBLASOU Josefem, rakouským státním občanem, který byl po odpykání trestu odsunut do Vídně.

Podle neprověřených zpráv /spo. Schramka/ měl ROTREKL posílat zprávy o KDS do Vídně KOBLASOVI prostřednictvím Svárovského.

V současné době pokračuje ROTREKL ve stycích se stoupenci KDS v Brně a počítá se zvratem státního zřízení v ČSSR. Udržuje informativní styky s dalšími stoupenci KDS s OBADÁLKEM Václavem a CRHOU Václavem z Prahy.

Ze spojení do zahraničí je KS MV Brno rozpracováván býv. odsouzený MINKS Miroslav z Kněždubu, okr. Hodonín.

Ve vězení vyvíjel činnost po linii KDS společně s

PIŠTĚLÁKEM

KOŠTÁLEM Svatoplukem

JUDr. DANIELEM Vladimírem z Ostravy.

Po roce 1960 měl MINKS vybudovat podle pokynů JUDr. ŘEZNÍČKA z realizované akce KDS v roce 1961 ilegální kanál pro spojení do zahraničí. Dle neprověřených zpráv z roku 1961, měl MINKS poslat JUDr. DANIELOVI do zahraničí dvě zprávy. V současné době MINKS udržuje styk se západoněmeckým montérem SANDERSEM, kterého při odjezdu z ČSSR doprovázel letadlem do Prahy. Dále mají udržovat spojení pomocí dopisů přes tchána.

VYHLAS Václav, nar. 1902, ve výkonu trestu patřil do centra KDS. V Praze se nyní stýká s dr. CRHOU, nar. 1901, býv. šéfredaktorem Národní politiky, který byl v roce 1945 odsouzen na doživotní žalář. Společník VYHLASE, dr. CRHA Václav se v roce 1961 zúčastňoval ilegálních schůzek v kavárně Slavia, kde se měla zakládat nová ilegální KDS a kde měl být zpracován program KDS. Narušení zmíněné akce bylo provedeno tím, že VYHLAS byl využit Správou vyšetřování jako svědek proti JANDEČKOVI Vojtěchovi.

Do skupiny VYHLASE patří další CRHŮV společník, KUTHAN Radim, nar. 1927, stoupenec KDS.

V poslední době se projevuje schůzková činnost býv. odsouzených NEBESKÉHO Josefa se SLÍVOU Oldřichem a dalšími. NEBESKÝ je hodnocen jako vedoucí osobnost agrárního hnutí. SLÍVA je synem býv. poslance nár. soc., původně agrárníka SLÍVY Leopolda, který v roce 1948 uprchl do zahraničí a žije v USA. Oldřicha SLÍVU navštívil v létě GAŠPARIK, slovenského původu - VC z USA, a doporučil mu vzkaz od SLÍVY z USA a současně list papíru s otázkami týkajícími se uspořádání poměrů v ČSSR po zvratu - otázky náboženské, zemědělství, mládež a pod.

SLÍVA tyto otázky po poradě s NEBESKÝM a přáteli na Moravě zodpověděl a prostřednictvím GAŠPARIKA je poslal do USA otci.

NEBESKÝ organizuje schůzky v kavárně Hlavovka, nebo v jiných pražských kavárnách, kam docházejí i býv. agrárníci Ing. BRANDEJS a Ing. DRAHOCOUPIK.

Na Slovensku je rozpracováván po linii KDS JUDr. KEMPNÝ Ján, nar. 1912, býv. příslušník skupiny mladých luďáckých činitelů, vytvořené Ferdinandem ĎURČANSKÝM. KEMPNÝ za výchovy trestu v Jáchymově patřil do skupiny KDS vedené JANDEČKEM Vojtěchem a CUHROU Jaroslavem.

I v současné době po zatčení JANDEČKY, tento její považuje za dobrého organizátora KDS a počítají s ním pro Slovensko.

Dalším společníkem CUHRY Jaroslava byl dr. STAŠKO Josef, býv. poslanec demokratické strany a jeden z vedoucích činitelů ilegální KDS na Slovensku v roce 1961. Před svým útekem do zahraničí, vyhledal STAŠKO Jana KEMPNÉHO. Účel schůzky není znám. KEMPNÝ počítá se zvratem státního zřízení v ČSSR. Očekává pomoc od Vatikánu. Byla zjištěna jeho schůzková činnost s býv. členem ÚV nár. soc. strany TRPÁKEM Janem, nar. 1914, tč. bytem Děčín, SRBEM Vladimírem, nar. 1910, tč. bytem Řevničov u Prahy - býv. statkář a lidovec, Mezi sebou se dohodli, že žádný z jejich skupiny nesmí navazovat samostatný styk s emigrací, která podle nich, domácí odboj zrazuje. Převzetí moci je schopna jen skupina lidí politicky persekuovaných, která by měla zorganizovat a řídit tzv. "svobodné volby".

V akci "KOBRA" v NPT Příbram bylo přistoupeno k rozpracování těchto osob:

OPLT Stanislav, nar. 1926
SOVÁK Čeněk, nar. 1923
ŠVEHLA Miroslav, nar. 1930.

Podle agenturní zprávy od "Švamberka" byl OPLT vedoucím skupiny KDS, která vlastnila papežské encykliky a program KDS a udržovali ilegální spojení mimo NPT. OPLT má u sebe román sepsaný v roce 1952 v NPT hanobící a zesměšňující socialistické státní zřízení v ČSSR. Tento román chce odeslat do zahraničí s dalšími štvavými články o poměrech v ČSSR. S pomocí býv. nár. soc. a sokolského funkcionáře STRÁNSKÉHO Karla, chtějí vybudovat spojení do zahraničí.

Dále je rozpracován stoupenec KDS, amnestant KMAN Radomil, nar. 1924, který ve výkonu trestu se řadil mezi přívržence KDS. Od amnestie v r. 1962 udržuje stálý kontakt s amnestanty. Před spolupracovníkem "Kondorem" prohlašuje, že největší chyby se dopustil režim v tom, že poskytl velikou amnestii pro politické vězně. V NPT že byla vybudována struktura KDS a po propuštění roznesou vězni tuto ideu mezi civilní obyvatelstvo a tím položí veliký základ pro budoucí KDS. ILMAN nyní objíždí býv. odsouzené v jednotlivých krajích v ČSSR. Za tím účelem si vypůjčuje auto z půjčovny v Praze. Ze Slovenska za ILMANEM přijel amnestant ŠTÚR z Trenčína. ILMAN jej odkázal na svého společníka amnestanta SLADKOVIČE, který podle ILMANA patří na Slovensku k propagátorům myšlenky KDS.

Býv. odsouzený dr. Mojmir VANĚK je označován v řadách stoupců KDS za jednoho z hlavních organizátorů. Rozpracováváný stoupenec KDS Richard HAVLA, nar. 1922, býv. lidovec a amnestant z roku 1960 - bylo zjištěno, že HAVEL kromě styku s PIŠTĚLÁKEM v Brně, zúčastňuje se schůzek s Mojmiřem VANĚKEM v bytě vdovy po Havním organizátoru KDS dr. VALENTOVI, který po amnestii v roce 1960 zemřel.

Lidovecké organizace:

V podstatě se dělí na čtyři křídla:

1) Toto křídlo je reprezentováno býv. lidoveckým poslancem PROCHÁZKOU a soustřeďuje se kolem "Radý svobodného Československa". Konceptí je federativní uspořádání Evropy. Základní odpor k jakémukoliv jednání a ústupkům vůči ČSSR. Současnou situaci v ČSSR v souvislosti

uvolňování vztahů k církvi pokládají za dočasnou taktiku spíše z propagandistického hlediska. Jediné řešení vidí ve válečném konfliktu.

2) Toto křídlo je reprezentováno býv. poslancem BUNŽOU. Soustřeďuje se v kruzích křesťansko demokratických v Římě. Jsou pro případné jednání s ČSSR ovšem ve formě ústupku za ústupkem. Současnou situaci v ČSSR vzhledem k církvi nepokládají za dočasnou, ale vychází z přesvědčení, že postupem doby musí dojít ke kompromisům, neboť komunisté budou stále více potřebovat církve a křesťanské hnutí. Jsou proti válce.

3) Třetí křídlo je reprezentováno PLANNEREM. Je tvořeno katolickou emigrací ve Vatikáně. V podstatě se ztotožňují s římským křídlem křesťanské demokracie. Orthodoxně stojí na zásadách katolicismu. Jedině neshody podle Planera jsou v tom, že Procházka s Bunžou jsou ochotni napařdat zásady, které jsou svaté pro katolickou církev.

4) Čtvrté křídlo je reprezentováno TIGRIDEM a soustřeďuje se v Londýně kolem časopisu "Svědectví" /Tigris jej vydává/. Toto křídlo podle názoru Procházky, Bunži i Planera nebezpečně koketuje s kolaborantstvím s komunisty. Je toho názoru, že je třeba s komunisty aktivně jednat. Toto jednání vyhledávat a snažit se do ČSSR proniknout i za cenu podstatných jednostranných ústupků.

Hnutí křesťanských demokratů v exilu.

Bylo založeno v roce 1956 v NSR. Předsedou se stal býv. redaktor - lidovec z plzeňska, KUSÝ Jaroslav. Z programu I. sjezdu vyplývá, že hnutí se má stát vedoucí uprchlickou organizací v NSR. Stojí stranou ofic. lidovecké emigrace. Členy této organizace jsou osoby, které byly

dříve spravodajsky činné pro západní rozvědky. KUSÝ prohlašuje o býv. lidoveckých poslancích, že všichni zklamali /asi 11 poslanců/ a nedělají nic pro organizaci emigrantů. KUSÝ se sám chce stát vedoucím lidovecké emigrace. Jednal o tom s prof. Procházkou, navrhoval mu jakési volby, Procházka nesouhlasil. Hnutí vydává časopis "Demokracie v exilu". KUSÝ se zabývá spravodajskou činností, jak bylo agenturně ověřeno.

C

Ilegální KDS vznikla po rozpuštění býv. reakční lidové strany v roce 1948 v řadách pravicově orientovaných vedoucích funkcionářů této strany.

Jejími členy a funkcionáři jsou převážně býv. lidovečtí poslanci, vedoucí lidovečtí a orelští funkcionáři, kteří jako nepřátelé socialismu po roce 1948 ztratili možnost další legální politické činnosti. Od této doby až po současnost je činnost po linii ilegální KDS výlučně záležitostí uvedených funkcionářů. Oni stojí v pozadí i tehdy, když se koncepcí ilegální KDS zabývají osoby jiné bývalé politické příslušnosti. Příkladem je ilegální činnost po linii KDS u býv. prav. soc. demokrata JUDr. DANIELA z Ostravy, který svou koncepcí KDS, jak bylo realizací v roce 1961 ověřeno, opíral o schválení hlavním organizátorem KDS Jaroslavem CUKROU z Prahy.

K organizování a formování ilegální KDS zmínění býv. lidovečtí funkcionáři přistoupili již v roce 1948 nejen ve snaze napravit chyby, kterých se před rokem 1948 býv. vedení strany lidové podle nich dopustilo, ale hlavně proto, že nevěřili v dlouhé trvání lid. dem. státního zřízení a že svou křesťanskou ideologii považují z hlediska celosvětového za nejsilnější. Měli a dosud mají svůj vzor v křesťansko demokratických stranách v západoevropských státech, odkud očekávají podporu svých snah. V tomto smyslu měli ujednání, které plnili, s tou částí bývalých funkcionářů a poslanců, kteří po r. 1948 odešli do emigrace. A rozhodující byla i podpora jejich činnosti ze strany církevní katolické hierarchie. Ve své činnosti vycházeli ze snah katolické církve o podchycení pracujících s cílem narušit morálně politic-

kou jednotu našeho lidu. Ideologickým základem se pro ně staly encykliky "Rerum novarum" a "Quadragesimo anno" papežů Lva XIII. a Pia XI., kde se jedná o snahu katolické církve řešit sociální problémy z církevního hlediska, při zachování soukromého vlastnictví.

Vzniklé vedení KDS v Čechách v čele s Vojtěchem JANDEČKOU a Jaroslavem CUHROU spojilo se s pouňorovou lidoveckou emigrací a podle pokynů ze zahraničí, uskutečnilo propojení s vedením KDS na Moravě, kde byli v čele býv. poslanci ŠTAMBACHER, TOMÁŠEK a další. Tehdejší moravské vedení KDS mělo přes Rakousko vlastní spojení na lidoveckou emigraci, orientovanou v zahraničí na Mezinárodní křesťansko demokratické hnutí. Kromě přípravy podmínek pro uskutečnění zvratu stávajících poměrů, jakož i výběru vhodných kádrů na vedoucí funkce, byl společně zpracováván program budoucí KDS. Ilegální činnost KDS, představovaná zmíněnými dvěma skupinami, byla tedy již od začátku zaměřena na podkopávání základů našeho státního zřízení a na vytváření podmínek k uchopení moci po jeho zvratu. Na tento cíl je činnost po linii KDS zaměřena stále.

Podle předpokladů organizátorů činnosti KDS a jejich názorů, nejdůležitější roli při zvratu našeho zřízení mají sehrát západní mocnosti v provedení tzv. "svobodných voleb", ve kterých by KDS získala jednoznačně vítězství. Otázka tzv. "svobodných voleb" a propočty procentuálního vítězství je ústřední myšlenkou v činnosti KDS od počátku až do současnosti.

Pokud jde o činnost po linii KDS těchto býv. lidoveckých funkcionářů v době výkonu trestu i po jejich propuštění jde o pokračování činnosti započaté v roce 1948. Ve výkonu trestu uvedení organizátoři ve značném

rozsahu pro činnost KDS získávali a získali mnoho bývalých členů a funkcionářů jiných politických stran a indiferentních osob. Základní podmínkou pro získání stoupence KDS bylo náboženské přesvědčení a nepřátelství k současnému státnímu zřízení. Proto v podmínkách NPT činnost po linii KDS, zakrývaná náboženskými úkony a podporovaná církevními představiteli, nabývala obrovského rozsahu nad činností jiných politických stran a koncepcí. Odrazem vtažení velkého množství osob do činnosti v KDS v podmínkách NPT je skutečnost, že po provedených amnestiích je u býv. potrestaných osob zjišťována činnost, v praxi označovaná za činnost KDS. O skutečnou činnost po linii KDS může jít ovšem jen tehdy, směřuje-li tato činnost k uvedeným hlavním organizátorům, býv. předním lidoveckým funkcionářům a jsou-li splněny charakteristické základní podmínky.

K nejsilnější aktivizaci ilegálních skupin došlo v letech 1950 až 1953. Spočívala v plánech na zvrát, který se očekával do 2 až 3 roků. Období likvidace hlavních ilegálních skupin KDS v jednotlivých krajích bylo skončeno v roce 1954. V tomto období hlavní ilegální skupina KDS v Praze byla představovaná JUDr. Václavem VAŠKO, býv. národohospodářem bývalé lidové strany a Vilémem SCHAFFEREM, býv. místopředsedou ZNV v Praze. V tomto období pokračuje ilegální činnost KDS v HPT Ilava, Jáchymov a Leopoldov, kde mezi soustředěnými tzv. politickými prominenty se aktivizují hlavní organizátoři KDS Vojtěch JANDEČKA, Jaroslav CUHRA, Jan PIŠTĚLÁK, Václav OBADÁLEK, Václav VYHLAD, Miroslav KOSTELKA a býv. poslanci Josef TOMÁŠEK, ŠTAMBACHER, PLESL a další. Program KDS tehdy vypracoval Vojtěch JANDEČKA a Josef TOMÁŠEK, z konspirativních důvodů ve francouzském jazyce. Uvedený program v HPT byl nalezen, ale orgány

MV v místě zlikvidován. V přítomnosti Jaroslava CUIRY seznámil JANDEČKA v NPT Jáchymov s uvedenými programem býv. poslance Demokratické strany na Slovensku ods. JUDr. Jana KEMPNÉHO a jeho společníka dr. Josefa ŠTAŠKO. Tímto způsobem vytvářel JANDEČKA s CUIROU podmínky k proniknutí vlivů KDS i na Slovensko. Prakticky centrem ilegálního hnutí KDS se před amnestií 1960 stal NPT Leopoldov, kde hlavní organizátoři KDS měli oporu v představitelích církevní hierarchie, jako např. v biskupu Stanislavu ZELOVI, Josefu BRAITOVI, Antonímu MANDLOVI, Františku ŠILHANOVI a dalších římskokatolických kněžích.

K silné aktivizaci skupin KDS ve výkonu trestu docházelo zvláště pod vlivem některých "politických úspěchů" Křesťansko demokratických stran v západních státech, zvláště CDU v západním Německu. V těchto podmínkách ideologie KDS vycházející z papežských encyklik, se postupně stala přitažlivou i pro představitele ostatních politických stran, kteří se k náboženství a církevní ideologii nikdy předtím nehlásili. Kromě býv. soc. demokratů, kteří převzali myšlenku budoucího uspořádání našich poměrů podle vzoru politického uspořádání v NSR, postupně přejímali ideologii KDS i býv. národní socialisté, z nichž řada v linii KDS působí a získává pro tuto činnost další stoupence. Do řad KDS byli získáváni i katolicky zaměřeni býv. agráři, což v roce 1956 vyústilo ve snahu vytvořit pod názvem KDS mohutnou stranu - agro-lido. V tomto směru ze strany organizátorů KDS byly prováděny dohody s představiteli agráriků BERANEM a po jeho úmrtí s Josefem NEBESKÝM.

Aby se předešlo tříštění názorů a narušování jednotné linie KDS vedoucí představitelé KDS ve výkonu trestu, kromě koncepce a směrnic pro činnost KDS, vytvořili řídicí "centrum", k řízení ilegální práce a ke koor-

dinaci činnosti z jednoho místa. Jaroslav CUHRA těsně před vyhlášením amnestie 1960 hovořil, že toto řídicí centrum v Praze je vytvořeno pod Petřínem, kde po linii KDS pracuje již jeho společník, dříve z trestu propuštěný, aniž by tohoto společníka jmenoval.

V letech 1958 až 1960 na podkladě mezinárodní situace hlavní organizátoři KDS vystupňovali aktivitu v přípravách podmínek k další činnosti pro případ jejich propuštění na svobodu. Předpokládali, že na základě hospodářské situace v ČSSR musí dojít k dohodě mezi Východem a Západem pod tlakem západních států, že dojde k vytvoření bezatomového pásma v Evropě a do toho že bude zahrnuta i ČSSR. Toto že bude mít za následek neutralizaci evropských států, vystupování těchto států z vojenských bloků a v souvislosti s tím i částečné přizpůsobení vnitřních politických a hospodářských poměrů. Na tomto podkladě že dojde k uvolnění a pak ke změně politických poměrů v ČSSR, čímž budou dány podmínky i pro nastolení samostatně KDS cestou "svobodných voleb" pod mezinárodní kontrolou. Jaroslav CUHRA na podkladě podobného hodnocení situace v roce 1960 až 1961 zintenzivnil ilegální činnost KDS, předběžně se nechal zvolit do funkce budoucího předsedy KDS, neboť počítal se zvratem současného státního zřízení nejpozději do dvou let.

Směrnice pro činnost KDS, které před amnestií 1960 vydalo tzv. řídicí centrum KDS, jsou prakticky shodné se směrnicemi pro další činnost po linii KDS, které ve stejné době vydával Jaroslav CUHRA.

Podle zmíněných směrnic má stoupenec KDS postupovat následovně: v žádném případě se nezapojoval do žádné ilegální činnosti, seznamovat se s novými poměry, mluvit hodně s lidmi, otukávat je, ve svém okolí

si vytypovat 3 - 5 osob vhodných k získání do KDS, s ničím je neseznamovat a v žádném případě si nedělat písemné poznámky, vše si ukládat jen do "mozkových závitů" a až ve vhodný okamžik tyto lidi použít na to které místo či funkci. Činnost stoupců KDS má být intenzivní, avšak úplně odlišného druhu od všech dosavadních akcí, aby byla těžko odhalitelná a postižitelná. Základní vlastností každého činného člena KDS musí být naprosto bezúhonný život a vzorné chování, čímž se vytvoří úcta a respekt okolí. Musí se držet stranou, pozorovat jednotlivce ve svém okolí, posuzovat je a prověřovat, získat plně jejich důvěru a mít je v rezervě. Členové KDS musí udržovat mezi sebou častý a vzájemný styk, vzájemně se informovat o své situaci a prověřovat se navzájem. Vyhlédnuté osoby ve svém okolí musí každý člen KDS přesvědčit o nesprávnosti státního zřízení v ČSSR a o nutnosti jeho změny. O svých výsledcích nesmí zbytečně mluvit s podobně činnými stoupci KDS.

Pro případ zvratu státního zřízení v ČSSR ukládají uvedené směrnice členům a stoupcům KDS tyto předběžné úkoly:

- 1) obsadit nejdříve krajské a okresní sekretariáty KSČ,
- 2) pokud to bude možné navázat styk s VB a snažit se jí získat pro činnost KDS,
- 3) nechat natisknout plakáty s provoláním pro všechny pracující a provolání nechat číst i na kazatelkách prostřednictvím řím. kat. kněží. V provolání upozornit, že v KDS se jedná o stranu vedenou lidmi, kteří se nekompromitovali spoluprací s komunisty.
- 4) Vedoucí místa v průmyslu zatím nechat obsazena lidmi, kteří jsou na těchto místech, pouze vyměnit hlavní vedení. Zajistit výplaty pro všechny pracující.

5) Ostatní vedoucí místa se pak budou postupně vyměňovat, až pro to KDS získá své lidi. Na ustavujícím sjezdu KDS, který by byl v nejkratší době svolán do Prahy, byly by nově ustanovenými vedoucími orgány KDS dány další směrnice.

Odhalením a realizací Jaroslava CUHRY, Vojtěcha JANDEČKY a jejich společníků v r. 1961 byla činnost zbývajících hlavních organizátorů a stoupenců KDS narušena. Přesto však jsou stále získávány poznatky, že jednotlivé skupiny i osoby své činnosti nezanedbaly.

V celostátní akci pod heslem "NORA" je KS MV Ostrava po linii ilegální KDS nadále rozpracováván býv. poslanec Josef TOMÁŠEK, jako jeden z hlavních organizátorů KDS. Z celostátního hlediska je jeho rozpracování vedeno ve spojitosti s rozpracováváním dr. Jana PIŠTĚLÁKA, Bohuslava KOUKALA a býv. poslance ŠTAMBACHERA u KS MV Brno, kteří jsou včetně Zdenka ROTREKLA hlavními organizátory činnosti KDS v jihomoravském kraji. Věichni jmenovaní navazují na organizátory KDS v Praze, tj. Mojžíra VAŇKA, Václava OBADÁLKA, Václava VYHLASE a do roku 1961 Jaroslava CUHRU a Vojtěcha JANDEČKU.

V jednotlivých případech je současná situace a stav následující:

Akce "NORA" - skupinový svazek u KS MV Ostrava:

v akci je rozpracováván býv. poslanec lidové strany Josef TOMÁŠEK, nar. 1907, nyní zaměstnanec JZD Svébohov, okres Šumperk, bytem tamtéž. Bývalý lidovec Josef HUMPLÍK, nar. 1926, nyní zaměstnanec obchodního domu Průkopník v Opavě, bytem Krnov, okr. Bruntál, JUDr. František KUČERA, nar. 1923, bývalý lidovec, nyní pracuje jako dělník v OKD v Orlové, bytem Petřvald u Karviné.

Kromě původních zjištění, že všichni tři vyjmenovaní se na činnosti po linii KDS navzájem v době výkonu trestu dohodli, všechny nynější poznatky o činnosti Josefa TOMÁŠKA jako hlavního organizátora KDS jsou u KS MV Ostrava zjišťovány toliko rozpracováváním Josefa HUMPLÍKA, který před spolupracovníkem "SEKVENSKÝM" a "HORSKÝM" hovoří o TOMÁŠKOVI jako o hlavním organizátoru činnosti KDS v ČSSR v současné době. HUMPLÍK chce s TOMÁŠKEM uskutečnit ilegální schůzku a projednat s ním další perspektivy a zaměření činnosti po linii KDS. Kromě toho je u KS MV Brno agenturně i prostřednictvím technického úkonu zjištěno, že Josef TOMÁŠEK uskutečnil v Brně několik schůzek s Janem PIŠTĚLÁKEM, kde se po roce 1961 setkal i s JUDr. Františkem KUČEROU z Petřvaldu, kterého nabádal po zatčení CUHRY a JANDEČKY k opatrnosti. Dne 5. 2. 1962 TOMÁŠEK v dopise Václavu OBADÁLKOVÍ sděluje, že teorií jimi vytvořenou v NPT je nutno chápat jako začátek činnosti a nyní je třeba uvést ji v život v praxi. Ve dnech 20. a 21. 10. 1963 Josef TOMÁŠEK před spolupracovníkem III. správy MV "ZOUHAREM" zjištěné styky s osobami v Brně potvrzuje a jmenuje kromě Bohuslava KOUKALA i římskokatolického kněze Jaroslava STARKA. Říká, že v letech 1961 a 1962 jezdil do Brna za účelem sjednocení býv. funkcionářů lidové strany ve spojitosti s pracemi na nové budoucí politické straně. Propuštění biskupů že v současné době dává znovu předpoklady tuto přerušenu činnost obnovit. Současně Josef TOMÁŠEK před "ZOUHAREM" hovoří o svých písemných stycích s Mojmírem VAŇKEM, jedním z organizátoru KDS v Praze.

Josef HUMPLÍK podmínky pro činnost KDS dojednal s Josefem TOMÁŠKEM v době výkonu trestu, kde jej TOMÁŠEK seznámil s programem KDS. O současné činnosti Josefa TOMÁŠKA u KS MV Ostrava dokumentace není a jeho rozpra-

covávání je ztišeno tím, že bydlí ve své bývalé usedlosti v obci Svěbohov, okr. Šumperk.

Bývalý lidovec Josef HUMPLÍK od roku 1961 o TOMÁŠKOVÍ hovoří jako o největším znalci problematiky KDS a hlavním organizátoru tohoto hnutí u nás. S programem KDS seznámil HUMPLÍKA v NPT Jáchymov TOMÁŠEK. V roce 1960 se spolu sešli na ilegální schůzce a od té doby HUMPLÍK usiluje o další setkání s TOMÁŠKEM za účelem prokonzultování současné situace a linie KDS. HUMPLÍK prohlašuje, že na Jáchymovsku k nim patřil mimo Václava OBADÁKA i JUDr. František KUČERA. Tehdy plánovali, že ihned po zvratu bude zavedena tuhá diktatura, která by až asi po roce přešla v demokracii buržoásního typu, v níž by měli absolutní většinu křesťanští demokraté. Z té doby má mít HUMPLÍK instrukce vytvářet podmínky k založení tzv. "Slezského národního svazu politických vězňů". Prostřednictvím tohoto svazu - dle jejich plánů - se mají v pozdější době pomalu vyvíjet politické strany, z nichž KDS bude mít většinu. Aktivita Josefa HUMPLÍKA je v poslední době potvrzována dalším podstaveným spolupracovníkem "HORSKÝM", který potvrzuje 17. 10. 1963 zjištěnou činnost po linii KDS a zaměření HUMPLÍKA na ilegální schůzku s TOMÁŠKEM a dalšími, na chatě Vítězslava STAVÁŘE z Vávrovic, s nímž HUMPLÍK počítá k činnosti po linii KDS. U KS MV Ostrava jsou prováděna opatření k zadokumentování uvedené plánované schůzky po linii KDS a zjištění jejího obsahu.

U rozpracovávaného JUDr. Františka KUČERY bylo v roce 1960 zjištěno, že aktivně navazuje styky s osobami dříve činnými v NPT po linii KDS, zvláště z Brna, např. Janem PIŠTĚLÁKEM, MAŠKEM, VIKTORINEM, KŘIVKOU, KOŠTÁLEM a dalšími. Obsah a smysl tohoto jeho zaměření nebyl zjištěn ani dokumentován. V roce 1962 se KUČERA zaměřil na úzký osobní styk s býv. lidovcem selesiánem

Vincencem ŠALŠOU a jeho společníkem Jaroslavem KUČEROU, oba jsou nyní v Ostravě. Agenturně i technickým úkonem je zjištěno jejich nepřátelské zaměření, ale konkrétní nepřátelská činnost nebyla dosud prokázána. Přesto prohlašuje, že ve výkonu trestu patřil k tzv. "vaticánské gardě KDS", je zjišťováno, že se orientuje čistě nábožensky jako propagátor katolicismu. V uvedeném smyslu je u KS MV Ostrava úkonem 77 dokumentováno, že JUDr. František KUČERA rozšiřuje závadovou literaturu nábožensko-filosofického zaměření. Podle zprávy ze dne 17. 10. 1963 od spolupracovníka "HORSKÉHO" kvalifikuje JUDr. Františka KUČERU stoupenec KDS Josef HUMPLÍK jako osobu pro KDS nevhodnou.

U KS MV Brno je ve spojitosti s celostátní akcí KDS rozpracováván jako jeden z hlavních organizátorů KDS JUDr. Jan PIŠTĚLÁK, nar. 1910, bývalý orelský funkcionář na Moravě. Jmenovaný již ve výkonu trestu se zabýval myšlenkou KDS a aktivně se v tomto směru projevoval. Byl považován za vhodnou osobu pro některou z vedoucích funkcí v budoucí Křesťansko demokratické straně. Po amnestii 1960 se k němu v Brně soustřeďovali stoupenci KDS z Moravy. Prověrkou technickým úkonem v dubnu 1963 bylo k PIŠTĚLÁKOVÍ zjištěno, že mění své stanovisko k činnosti po linii KDS, kterou vyvíjel v NPT. V současné době, zvláště po zatčení CUKRY a JANDEČKY, k aktivní činnosti po linii KDS se staví pasivně. Prohlašuje, že stoupenec KDS v NPT byli blouznivými snílky a nyní vidí, že život je nutno brát takový, jaký je. Zbývá doufat především v náboženskou odvahu národa a že teprve po náboženské obrodě by se mohli stoupenci KDS alespoň částečně podílet na politickém a veřejném životě. Schůzkovou činností po linii KDS považuje PIŠTĚLÁK za jednání nebezpečné, domnívá se, že je pod neustálým dozorem.

V tomto ohledu odsuzuje CUIRU a JANDEČKU a říká, že si takto zatčení zavinili sami. PIŠTĚLÁK odsuzuje ve svých výrocích i lidoveckou emigraci, protože podle něho ztratila kontakt s národem. Současně PIŠTĚLÁK v této době prohlašoval, že KDS žije v klidu, že to musí pokvasit, že dělat převrat jako v Iráku a Syrii nic neznamena. Přebvat musí být hbitý, má-li přijít k něčemu pořádnému a solidnímu. V nejužším styku je PIŠTĚLÁK nadále s Bohuslavem KOUKALEM, Zdenkem ROTREKLEM a býv. poslancem ŠTAMBACHEREM, organizátory KDS.

Bohuslav KOUKAL, nar. 1905, býv. náčelník brněnského ORLA se svým společníkem, řím. kat. knězem Jaroslavem STARKEM, nar. 1918, již v roce 1960 započali s organizováním stoupenců KDS, svoláváním ilegálních schůzek, kde se utvrzovali o zvratu současného zřízení do 1 až 2 roků a vychvalovali štvavé akce západoněmeckých revanšistů. Akce byla v roce 1961 ze strany KS MV Brno při sledování činnosti jmenovaných narušena. V důsledku toho byla činnost KOUKALA a jeho společníků přerušena. V poslední době hovoří o KOUKALOVÍ spolupracovník III. správy MV "ZOUHAR", který navštívil KOUKALA v bytě dne 23. 10. 1963 v Brně-Žabovřeskách. KOUKAL při té příležitosti hodnotil propuštění biskupů na svobodu jako záležitost dalekosáhlého politického významu, která svědčí o oslabení politiky čs. vlády a nátlaku západu. To jsou podle jeho názoru první příznaky zvratu zřízení. Říká, že např. propuštění biskupů položí základ k organizované činnosti lidové strany a tím i k obnovení činnosti v rámci KDS. Společník KOUKALA Jaroslav STARK navázal písemné spojení s biskupem SKOUPÝM, který jej informuje o své nynější situaci a ve spojitosti s tím i o biskupovi ZELOVI. Jakmile se SKOUPÝ a ZELA stancou skutečně svobodnými, mají amnestanti Jaroslav STARK a KOUKAL s nimi navázat bezprostřední spojení a

vybudovat organizaci KDS a po této linii rozvinout politickou činnost. V této souvislosti KOUKAL počítá se sjednocením dosud roztržštěné ilegální činnosti po linii církve i KDS. Dále KOUKAL říká, že se svými společníky STARKEM, bratry PAZDERKY a se svým bratrem v Brně, dále býv. knězem ZOUHAREM v Adamově, býv. knězem SOUKUPEM z Třebíče, budou organizovány schůzky v kostelích s cílem aktivizovat činnost po linii KDS. KOUKAL rovněž za uvedeným účelem obnovil styk s Josefem TOMÁŠKEM, býv. poslancem ze Svěbohova. K jejich společné schůzce mělo dojít již 1. 11. 1963 v Brně. Podobnou činností jako KOUKAL se má zabývat i bývalý poslanec ŠTAMBACHER z Moravy. Podle sdělení KOUKALA byli do vedení KDS po zvratu zřízení určení Mojmír VANĚK, býv. zaměstnanec prezidentské kanceláře, býv. světící olomoucký biskup ZELA a býv. lidovecký poslanec Josef TOMÁŠEK.

Na uvedenou činnost úzce navazuje činnost Zdeňka ROTREKLA, nar. 1920, rozpracovaný u KS MV Brno v akci "Místopředseda". ROTREKL se v době výkonu trestu aktivně zapojil do činnosti KDS a podle agenturních zpráv má nyní zastávat funkci místopředsedy KDS. Ve výkonu trestu navázal styk s PIŠTĚLÁKEM, KOUKALEM a Janem VOMELOU z Brna, dále s Vlastimilem SVÁROVSKÝM, tč. bytem Železný Brod a s Miroslavem ŠÍREM, tč. Česká Lípa. ROTREKL, SVÁROVSKÝ a ŠÍR byli ve výkonu trestu s Josefem KOBLASOU, který jako rakouský státní občan byl po odpykání trestu odsunut do Vídně. Podle dosud neproověřených zpráv spolupracovníka "SCHRÁMKA" má Zdeněk ROTREKL posílat zprávy o KDS do Vídně KOBLASOVI prostřednictvím SVÁROVSKÉHO. V současné době Zdeněk ROTREKL pokračuje ve stycích se stoupenci KDS v Brně, projevuje se neaktivněji, prohlašuje, že ke zvratu státního zřízení v ČSSR dojde nejpozději do jednoho roku. Podle směrnice KDS udržuje informativní písemné styky s dalšími stoupenci KDS,

jako např. s Václavem OBADÁLKEM a Václavem CRHOU z Prahy. Uvedené poznatky k ROTREKLOVI jsou z části potvrzeny úkonem 52 při rozhovoru spolupracovníka "SCHRÁMKA" se ŠÍREM v České Lípě. Jiným způsobem činnost ROTREKLA není dokumentována.

Po linii KDS pro podezření ze spojení do zahraničí je u KS MV Brno rozpracováván v akci "MIREK" bývalý odsouzený Miroslav MINKS z Kněždubu, okr. Hodonín. Jmenovaný vyvíjel činnost po linii KDS ve výkonu trestu společně s PIŠTĚLÁKEM, Svatoplukem KOŠTÁLEM a JUDr. Vladimírem DANIELEM z Ostravy. Po roce 1960 měl MINKS vybudovat, dle pokynů JUDr. ŘEZNÍČKA z realizované akce KDS v roce 1961, ilegální kanál pro spojení do zahraničí. Podle dosud neproověřených zpráv z roku 1961 měl MINKS prostřednictvím ilegálního kanálu poslat JUDr. DANIELOVI do zahraničí dvě zprávy. V současné době je zjištěno, že MINKS udržuje styk se západoněmeckým montérem SANDERSEM, kterého při odjezdu z ČSSR doprovázel letadlem do Prahy. Nyní má mít MINKS se SANDERSEM písemné spojení přes svého tchána. MINKS o existenci ilegálního kanálu hovoří před agenturou, ale dosud se nepodařilo dokumentovat jeho trestnou činnost.

Po realizaci hlavních organizátorů CUHRY a JANDEČKY z Prahy v roce 1961 bylo po linii ilegální KDS přistoupeno k dalšímu rozpracování jejich společníka, býv. lidovce Václava VYHLASE, nar. 1902, který ve výkonu trestu patřil do "centra" KDS. Václav VYHLAS se v Praze stýká s dr. Václavem CRHOU, nar. 1901, býv. šéfredaktorem Národní politiky, který byl v roce 1945 jako spolupracovník SD odsouzen k doživotnímu trestu. Oba se stýkají ve svých bytech a v různých kavárnách s ostatními amnestanty, hodnotí politickou situaci a plánují budoucí uspořádání poměrů po zvratu zřízení v ČSSR s tím, že vedoucí politickou stranou se pak

stane KDS. Podle agenturních zpráv od spolupracovníka "ANTONÍNA" z oddělení 322 a spolupracovníka "PRAHA" z KS MV České Budějovice společník VYHLASE, dr. Václav CRHA, se v roce 1961 zúčastňoval ilegálních schůzek v kavárně Slavia, kde se měla zakládat nová ilegální KDS a kde měl být zpracováván program KDS. Skutečnost, že Václav CRHA má mít ve svém bytě ukryty písemnosti, které se pravděpodobně budou týkat uvedené jeho činnosti po linii KDS, potvrzuje spolupracovník OO MV Praha 7, kr. jménem "HRÍBAL". Rozpracovávání Václava VYHLASE a jeho společníka bylo narušeno realizací v roce 1961 a tím, že VYHLAS byl využit Správou vyšetřování jako svědek proti Vojtěchu JANDEČKOVÍ. To mělo za následek, že jejich schůzková činnost byla značně omezena a je prováděna přísně konspirativně. Podle neproověřených zpráv od spolupracovníka "PEVNÝHO" do skupiny VYHLASE, kde se CRHA projevuje jako hlavní ideolog, patří další OCHRŮV společník amnestant Radim KUTHAN, nar. 1927, stoupenec KDS. Všichni jmenovaní na ilegálních schůzkách prohlašují, že jedinečně křesťansko demokratická ideologie je schopna zaplnit mezeru v myšlení lidí po vymýcení marxistických názorů, že při "svobodných volbách", které po zvratu budou uspořádány pod patronací OSN, získá KDS dominantní postavení. Potom že bude obnoveno soukromé podnikání a vlastnictví výrobních prostředků, že bude nutno zrušit jednotné odbory /ROH/, vytvořit prozatímní úřednickou vládu apod. Václav VYHLAS přitom zdůrazňuje, že program a cíl je jasný. V akci jsou prováděna opatření k podstavení vhodné agentury a z hlediska dokumentace je plánován úkon 77 v bytě Václava CRHY. Případ je dále rozpracováván s ohledem na souvislosti s dalším organizátorem KDS z výkonu trestu Václavem OBADÁLKEM, u něhož je od roku 1961 zjišťována značná pasivita a ostražitost i v udržování styků s nejbližšími společníky, stoupenci KDS.

V poslední době je prováděna schůzková činnost býv. odsouzených, mj. Josefa NEBESKÉHO s Oldřichem SLÍVOU a dalšími. NEBESKÝ je po smrti BERANOVÉ hodnocen jako vedoucí osobnost agrárního hnutí a bývalí lidovci s ním vedli v Leopoldově různá jednání. NEBESKÝ v podstatě souhlasil s předpokladanými změnami po zvratu zřízení tak, jak o nich hovořil VAŠKO a JANDEČKA. Oldřich SLÍVA je synem bývalého poslance za nár. soc. , původně agrárníka Leopolda SLÍVY, který po roce 1948 uprchl do zahraničí a žije v USA. Za Oldřichem SLÍVOU přijel letos v létě jistý GAŠPARIK, slovenského původu, usedlý v USA a doručil mu vzkaz od SLÍVY staršího z USA a list papíru, na němž bylo napsáno několik otázek, týkajících se budoucího uspořádání poměrů po zvratu, jako náboženských otázek, zemědělství, mládeže apod. SLÍVA tyto otázky po poradě s NEBESKÝM /který mu odmítl dát cokoli písemně/ a přáteli na Moravě zodpověděl a prostřednictvím GAŠPARIKA je poslal do USA svému otci. Obsah odpovědí není však znám. Kromě návštěv v bytě , jsou schůzky NEBESKÉHO, kterých se zúčastňují bývalí agrárníci, ing. BRANDEJS a ing. DRAHOKOUPIL, organizovány v kavárně Hlavovka, případně v jiných pražských kavárnách. Pokud jde o Oldřicha SLÍVU, probíhal v realizované akci "JEZDEC" u KS MV Ostrava, ale nebyl v roce 1962 zatčen jen proto, že panoval názor, že SLÍVA je spolupracovníkem MV. Případ je dále rozpracováván.

Pokud jde o proniknutí vlivu KDS na Slovensko, je pod kontrolou oddělení 312 vedeno u KS MV Bánská Bystrica rozpracovávání akce "TEPLIČAN". V akci je rozpracováván po linii KDS JUDr. Ján KEMPNÝ, nar. 1912, bývalý příslušník skupiny mladých luďackých činitelů. vytvořené Ferdinandem ĐURČANSKÝM. Ján KEMPNÝ v době výkonu trestu v Jáchymově patřil do skupiny KDS, vedené Vojtěchem JANDEČKOU a Jaroslavem CUHROU. Tehdy Vojtěch JANDEČKA v přítomnosti CUHRY seznámil KEMPNÉHO s programem KDS.

V současné době bylo prostřednictvím agentury v NPT Leopoldov potvrzeno, že JANDEČKA v roce 1961 znovu pro činnost KDS odsouzený, nadále považuje KEMPNÉHO za dobrého organizátora KDS a že s ním nadále v KDS pro Slovensko počítá.

Další společník Jaroslava CUHRY ze Slovenska dr. Josef STAŠKO, býv. poslanec Demokratické strany a jeden z vedoucích činitelů ilegální KDS na Slovensku v roce 1961 před svým ilegálním útekem do zahraničí vyhledal na Slovensku Jána KEMPNÉHO, ale účel této schůzky nebyl dosud objasněn. Jan KEMPNÝ se nadále projevuje nepřátelsky, počítá se zvratem zřízení za pomoci západních mocností, podceňuje síly SSSR a jeho spojenců a po ideové stránce hlásá zásady křesťanského socialismu. Hlavní ideovou náplň po změně poměrů v ČSSR očekává od Vatikánu. Je u něho zjišťována konspirativní schůzková činnost s bývalým členem ÚV nár. soc. strany Janem TRPÁKEM, nar. 1914, tč. bytem v Děčíně, Valdimírem SRBEM, nar. 1910, tč. bytem v Řevničově u Prahy, který je bývalým statkářem a lidovcem. Získanými poznatky je potvrzeno, že na jejich vzájemných schůzkách je hodnocena současná hospodářská a mezinárodní situace, při čemž se navzájem utvrzují, že v ČSSR dojde ke zvratu. Shodli se, že při jejich ilegální práci je nutná krajní opatrnost, že nelze riskovat, že nikdo z jejich skupiny nesmí navazovat samostatně styk s emigrací, která podle nich domácí odboj zrazuje. Převzetí moci že je schopna jen skupina lidí politicky persekvovaných, která by uměla zorganizovat a řídit tzv. "svobodné volby", a rozvoj alespoň jedné opoziční strany. Případ je nadále aktivně rozpracováván.

Na základě signálů o existujícím ilegálním kanálu v roce 1962 do NPT Příbram a na základě agenturní zprávy od spolupracovníka "ŠVAMBERKA" ze dne 22. 8. 1959 z NPT

z NPT Příbram bylo přistoupeno k rozpracování akce "KOBRA", kde se jeví jako hlavní osoby býv. odsouzený Stanislav OPLT, nar. 1926, Čeněk SOVÁK, nar. 1923, Miloslav ŠVEHLA, nar. 1930 a další. U jmenovaných je ověřena základní podmínka pro stoupence KDS, tj. náboženské zaměření. Podle uvedené zprávy od "ŠVAMBERKA" Stanislav OPLT v NPT Příbram byl vedoucím skupiny KDS, která vlastnila papežské encykliky, počítala s provedením tzv. "svobodných voleb". Členové této skupiny měli v držení vypracovaný program KDS a udržovali ilegální spojení mimo NPT Příbram. Uvedené osoby nyní na ilegálních schůzkách navzájem konzultují o situaci a pro ilegální činnost se snaží stanovit další postup, společný všem bývalým odsouzeným, bez ohledu na bývalé politické a náboženské zaměření. Podle prohlášení Stanislava OPLTA zhodnocení společných konzultací formuloval Čeněk SOVÁK tak, že bez zdůrazňování programu, ať už nového nebo starého, je povinností každého bývalého odsouzeného podporovat všechno, co jde proti současnému zřízení v ČSSR. Zpřesnění že přichází v úvahu až po zvratu. V současné době osoby z akce "KOBRA" sepisují povídky a články, které jim ještě za současných poměrů mají v kruzích inteligence získat pro budoucnost jméno a vliv. Stanislav OPLT má v držení román, sepsaný v roce 1952 v NPT, hanobící a zesměšňující socialistické státní zřízení v ČSSR. Uvedený román chce ilegální cestou odeslat do zahraničí k vydání, kam chtějí ilegálně odesílat další štvavé články o poměrech v ČSSR. Za tím účelem členové skupiny v současné době vytváří předpoklady k vybudování ilegálního spojení do zahraničí a do této činnosti je zainteresován i býv. národní socialista a sokolský funkcionář Karel STRÁNSKÝ, rozpracovávaný oddělením 353. V případě jsou prováděna opatření k dokumentování trestné činnosti a k objasnění, zda skupina je napojena na hlavní organizátory KDS.

Oddělení 323 po linii KDS rozpracovává jako stoupence KDS amnestanta Radomila ILMANA, nar. 1924, který v době výkonu trestu se řadil mezi přívržence KDS. Po svém propuštění na amnestii 1962 udržuje stálý kontakt s býv. odsouzenými a před spolupracovníkem "KONDOREM" prohlašuje: "Největší chyby, které se současný režim dopustil bylo to, že poskytl velkou amnestii pro politické vězně. V NPT byla vybudována struktura KDS a propuštění vězni roznesou tuto ideu mezi civilní obyvatele a tím položí velký základ pro budoucí KDS". ILMAN nyní objíždí bývalé odsouzené v jednotlivých krajích ČSSR i na Slovensku a vypůjčuje si za tím účelem auto z půjčovny motorových vozidel v Praze. Ze Slovenska přijel za ILMANEM amnestant ŠTÚR z Trenčína a ILMAN ho odkázal na svého společníka amnestanta SLÁDKOVIČE, který podle ILMANA na Slovensku patří k propagátorům myšlenky KDS. Případ je v počátečním stadiu rozpracování.

Bývalý odsouzený dr. Mojmír VANĚK, označovaný v řadách stoupenců KDS za jednoho z hlavních organizátorů je rozpracováván u zdejšího 3. odboru po linii řím. kat. církve. Při rozpracování stoupence KDS Richarda HAVLA, nar. 1922, býv. lidovce a amnestanta z roku 1960 bylo zjištěno, že HAVEL kromě styků s PIŠTĚLÁKEM v Brně zúčastňuje se podle úkonu 220 schůzek s Mojmírem VANĚKEM v bytě vdovy po hlavním organizátoru KDS dr. VALENOVI, který po amnestii 1960 zemřel.

Kromě uváděných případů rozpracováváme v problematice ilegální KDS zde i na jednotlivých KS MV řadu dalších stoupenců KDS, kteří nejsou do této zprávy zahrnuti jednak proto, že k těmto osobám nebyly zjištěny konkrétní signály o činnosti a jednak proto, že někteří jsou rozpracování současně jako typy pro verbovky.

Pro přehlednost připojujeme schéma struktury KDS, jak je ve zprávě popisována.

Pokud jde o lidoveckou emigraci, ta se v podstatě podle posledních poznatků dělí na čtyři křídla.

První z nich se soustřeďuje okolo Rady svobodného Československa a je prezentováno býv. lidoveckým poslancem PROCHÁZKOU. Jeho koncepce je federativní uspořádání Evropy, zásadní odpor k jakémukoliv jednání a případně i ústupkům vůči ČSSR, současnou situaci v ČSSR v souvislosti s uvolňováním vztahů k církvi pokládají za dočasnou taktiku spíše s propagandistického hlediska. Jedinou možnost konečného řešení současné situace vidí ve válečném konfliktu mezi Východem a Západem.

Druhé křídlo se soustřeďuje v kruzích křesťansko demokratických v Římě a je reprezentováno býv. poslancem BUNŽOU. Toto křídlo je pro případné jednání s ČSSR, ovšem ve formě ústupku za ústupek. Současnou situaci v ČSSR vzhledem k církvi nepokládá za dočasnou, ale vychází z přesvědčení, že postupem doby musí dojít ke vzájemným kompromisům, protože komunisté budou stále více potřebovat církve a křesťanské hnutí. Rozhodně odmítají řešení současné situace válkou a argumentují odporem proti válce.

Třetí křídlo je tvořeno katolickou emigrací ve Vatikánu a je reprezentováno PLANNEREM. V podstatě se ztotožňuje s římským křídlem křesťanské demokracie, je pouze zcela ortodoxně postaveno na zásadách katolicismu. Jediné neshody, podle PLANNERA, spočívají v tom, že PROCHÁZKA a BUNŽOU jako politikové jsou ochotni napsat i zásady, které jsou pro katolickou církev svaté.

Čtvrté křídlo, ke kterému mají předcházející tři odpor, se soustřeďuje v Londýně kolem časopisu "Svědectví", vydávaného TIGRIDEM a je reprezentováno TIGRIDEM. Toto křídlo, které podle názorů PROCHÁZKY, BUNŽI i PLANNERA nebezpečně koketuje s kolaborantstvím s komunisty, je toho názoru, že je třeba s komunisty aktivně jednat,

jednání vyhledávat a snažit se do ČSSR proniknout i za cenu podstatných jednostranných ústupků.

V roce 1956 bylo založeno v NSR tzv. Hnutí křesťanských demokratů v exilu. Předsedou tohoto spolku se stal bývalý redaktor z Plzeňska, lidovec Jaroslav KUSÝ.

Z pracovního programu prvního sjezdu vyplývá, že hnutí se má stát vedoucí uprchlickou organizací v NSR. Stojí stranou "oficiální" lidovecké emigrace. Členy této organizace jsou osoby, které dříve zpravodajsky byly činné pro některou ze západních rozvědek. Jaroslav KUSÝ prohlašuje o býv. lidoveckých poslancích - má jich být asi jedenáct - že všichni zklamali a nedělají nic pro/emigraci/ organizací emigrantů. Žijí jen soukromým životem. Tím ztratili svůj mandát. KUSÝ se sám chtěl stát vedoucím lidovecké emigrace. Jednal o tom s profesorem PROCHÁZKOU a navrhoval mu jakési volby. PROCHÁZKA nesouhlasil, proto KUSÝ založil Hnutí křesťanských demokratů v exilu, do něhož stále hledá členy. Vydává časopis "Demokracie v exilu".

Z jednání, vlastně náznaků, které měl spolupracovník s KUSÝM vyplývá, že KUSÝ se zabývá zpravodajskou činností. Tato okolnost bude v nejbližší době prověřena.

Neprátelská činnost pravicových sil, na úseku Československé lidové strany.

V poslední době je zjišťována nepřátelská činnost pravicových šivlů stoupců Křesťansko demokratické strany (KDS) na úseku Čs. lidové strany, ideologickým vedoucím této činnosti je ing. Jaroslav CUTERA. Pravicové šivly usilují o získání větší moci v ÚV Československé strany lidové (ČSL) a spojují politiku ČSL se snahami katolické církve u níž hledají oporu, při čemž prohlašují, že vedou boj za svobodu vyznání a legalitu církve.

V současné době se snaží rozbít jednotu v KSČ a budovat ČSL, jako stranu opoziční s vlastním akčním programem. K tomuto účelu byl vypracován některými představiteli KDS v čele s ing. Václavem VOLNÝM z Vratimova, ideologický program ČSL, s cílem sjednocení všech věřících v jedné straně, která bude v opozici vůči KSČ, dle koncilních dekretů. K vypracování tohoto programu byly použity materiály "Křesťansko demokratického hnutí" v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a ČSL.

Další jejich činnost je zaměřena na udržení Lidoveckých funkcionářů ve vládních a veřejných funkcích a získávání nových členů, hlavně z řad mládeže s cílem vytvořit z ČSL opozici KSČ.

Pokyny pro svoji činnost dostávají z čs. náboženského střediska Velehrad v Římě, prostřednictvím biskupů katolické církve, kteří do Říma dojíždějí.

Jedním z ideologických rádců pro nepřátelskou činnost v ČSSR je páter Jan LANG, býv. jezuita z Rajhradu u Brna, nyní vedoucí čs. náboženského střediska Velehrad v Londýně. LANG je ve styku s býv. tajemníkem

K-231, Jaroslavem BRODSKÝM a orgánem britské kontrarozvědky, Karlem VRDLOVCEM, který zpracovává čs. problematiku.

Celá činnost pravicových živlů stoupců KDS, je řízena čs. emigrací na západě v čele s emigrantem dr. BUNŽOU, který ve spolupráci s KDS v Itálii tuto činnost usměrňuje. BUNŽA úzce spolupracuje s emigrantem Pavlem TIGRIDEM, který prostřednictvím BUNŽI distribuje do ČSSR protikomunistickou literaturu přes Charitu ve Vídni.

